

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

Impius concipit animum fortem cujus tamen debilitas, ac cæcitas apparet ex hoc, quòd. 1. Fidelis insistat principiis certis & indubitatis , libertinus è contra rationi obnoxixæ errori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

DIVISIO.

seu intellectus fortitudo, desumitur hæc ex triplici capite. Primò, ex principiis, quibus intellectus innititur ab intrinsecò. Secundò, ex testimoniis, & authoritatibus, quibus sustentatur ab extrinsecò. Tertiò, ex bonis animæ qualitatibus, quæ per puritatem & integritatem vitæ magis disponitur ad recipienda de cælo lumina.

Quid est ergo animus fortis, sive Firmus intellectus? est animus, qui vivis luminibus illustratur, & Ratio quædam cognoscens veritatem per principia certa & indubitata.

Quid est animus, seu intellectus fortis? est is, qui nititur extrinsecis testimoniis authenticis, & authoritate irrefragabili. Quid est denique intellectus fortis? qui ab omni inordinata affectione liber, suarum passionum confusione minimè turbatus, sed mediante suæ vitæ innocentia, morum suorum integritate firmus persistit, & constans in suis cognitionibus, percurramus hæc tria capita, & agnoscemus, quòd vera fortitudo intellectus inveniatur penes humilem, fidelem, qui te capivat in obsequium fidei; quòdque è contra nil lateat, nisi debilitas, ac cæcitas in homine curioso, temerario superbo, seu, ut communiter vocantur, libertino, qui obstinatè proprio suo sensui affixus inhæret, nemini, præterquam suæ debili rationi; vult deferre.

I.
Punctum,

Ad illustrandam primam veritatem, dico quantumvis fides sit elevata supra omnem rationem, eo quòd explicet naturam primi rerum omnium principii ac supremi Creatoris, qui infinites transcendere debet omnium suarum creatorarum vires, minimè tamen fidem rationi repugnare: sicut nec lumen illud, quod Deus nostro infundit intellectui ad efformandum Christianum, extinguit primum

num

num istud lumen, quo donavit conditum à se hominem. Deus quippe sibi neutiquam contrariatur, ejusque dona mutuo se non destrunt.

Quemadmodum in homine anima rationalis non supprimit animam sensitivam, sed hanc potius ad eminentiorem gradum evehit, ac nobilitat; ita pariter lumen revelatum, sociatum lumini naturali, istud fovet, & augmentat. Vel adhibeamus sublimiorem comparationem, exponamus presentem veritatem per Incarnationis mysterium: sicut in illo natura humana amittens suam subsistentiam, felicem, sibi que gloriosam incurrit jacturam, cum per ipsam elevata ad supremum honoris gradum, se jam videat, sustentari subsistentia Divini Verbi. Similiter Ratio renuntians aliquando humanis demonstrationibus, seque subternens revelationi Divinae, infinites majus capit emolumentum, quam damnum, eo quod tunc non insistat ulterius experientiae naturae, sed verbo infallibili Authoris naturae. Haec est gloria caeci istius voluntarii, ambulandi audacter, sine ullo aberrandi metu, tunc, quando renuntiat propriis suis sensibus, probe gnarus, Dei oculos infinites esse lucidiores prae humanis.

Verum itaque non est, intellectum fidelis Christiani sustinere infirmitatem quandam, cum e contra potius mirabiliter roboretur per communicationem cum Deo, prima & essent ali veritate, qui eum participem reddit Divinarum suarum cognitionum, concedendo eidem suorum mysteriorum intelligentiam, ut S. Joannes in- 1. Joan. 5. 20. nunt; *Dedit nobis sensum, ut cognoscamus*, quodque confirmat S. Petrus: *De tenebris vocavit vos in admirabile lumen* 1. Pet. 2. 9. *suum*. Fides ista juxta mentem S. Leonis *magnarum vigor*

est mentium. S. Joan. Climacus eum sequenti præconio exornat: est quædam firmitas & constantia intellectus invariabilis, ut quis nutare nesciat.

Ita quidem, ut postquam Verbum Dei fuit incarnatum, & ipsa veritas loqui cepit, mox è medio substulerit dubia & controversias Academicas; stabilierit vagos omnes conceptus, & ejusmodi discursus, qui in aëre evanescent: nos loquimur firmiter sine ambiguitate, sine æquivocationibus, & argumentamur efficaciter, quia credimus, *Credidi propter quod locutus sum.*

¶ Sai. III. I.

S. August.
Serm. 151, de
temp.

Videamus nunc, quale lumen intellectus curiosus, seu, ut vocant, libertinus substituat lumini fidei, quodnam etiam sit principium, cui ionitur. Respondet S. Augustinus: *In homine carnali tota ratio intelligendi, est consuetudo cernendi.* Jam peto, estne hic quidquam debilius, & errori magis obnoxium, quam sola Ratio, tali nixa sustentaculo? sit intellectus hominis quantumvis acutâ intelligendi acie præpollens, notabiles tamen secum congenitas ex natura trahit infirmitates ob causam propinquitatis & connexionis, quâ cum sensibus & materia est colligatus, nec operari valet, nisi mediantibus organis corporeis.

An non infinita quædam rerum occurrit series, et si magis communium, quæ omne illius intelligendi acumen hebetant, eumque ad ingenuam ignorantia suæ professionem compellunt? Post tot sæculorum revolutiones nullus hætenus evolvit causam legitimam fluxus in maris æstu, nec in febris intervalla sufficienter discussit; neque post tam longævas meditationes naturam continui exactè decidere novit, num videlicet partibus constet, num componatur ex punctis indivisibilibus. Quod si ergo
rebus

rebus terrenis & humanis succumbat, quanto magis abdicissimis Divinitatis mysteriis? Optimè discurret sapiens: *Difficile est imensus ea, quæ in terra sunt, & quæ in prospectu sunt, invenimus cum labore, quæ autem in cælis sunt, quis investigabit?* Sap. 9. 16.

Credite mihi, effatum erat Episcopi Diadochi: *Nihil egentius, nihil stultius illâ mente, quæ de Deo extra Deum Philosophatur.* Cujus rationem adducit S. Thomas contra Gentiles: perfecta cognitio, quam circa rem habere possumus, est fundata supra ipsam quam habemus ex ejus substantia, siquidem fundamentum demonstrationis etiam in doctrina Aristotelis est, scire essentiam rei, quodque in fundo istius intimo later.

Quid rei est, postmodum examinantur illius proprietates, & accidentia. Cùm verò Divinæ essentia sublimitas infinities transcendat omnem nostram vim intelligendi, juxta Jobi assertionem: *Ecce Deus magnus vincens scientiam nostram,* necesse est, ut intellectus suis propriis naturalibus luminibus relictus se nocturnis tenebris involuntum deprehendat, quando tractare voluerit de natura Dei, ejusdem Decretis, & mysteriis, scire proinde Deo plura, vel alia non poterit, quàm ea, quæ sibi placuerit de se homini revelare. Testes sunt omnia profanæ antiquitatis perspicacissima ingenia, quæ post extraordinarios labores ex antlatos, aliud nil præstitere, juxta auream D. Chrysostomi gnomam, quàm, quòd mentem suam mille perplexitatum involucris induerint, errorum labyrinthum subjerint, unde exitum reperire nusquam poterint: *Talis cogitationum natura labyrintho cuidam similis est, nullum unquam finem habens, originem ab arrogantia, & sui estimatione sumens.* S. Joan. Chryl. hom. 2. in Ep. ad Rom.

Testes

Testes sunt, D. Augustini calculo, sapientes illi urbis Atheniensis, qui cætus cogebant sub Famosa Stoicorum porticu, aut in Academia Platonis, vel in Lycæo Aristotelis suos cælebrabant conventus. Hinc singuli erant incensi calore suam tuendi, aliorum verò invertendi sententiam, usquedum omnis disceptantium æstus abiret in fumum. Postquam millenos incurrerunt errores, vix in unius veritatis agnitionem inciderunt, quos Psaltes Regius perstrinxisse videtur, quando cecinit: *Erraverunt ab utero, locuti sunt falsa.*

Pl. 57.4.

Certum itaque manet tam per discursum, quàm ab experientia humanum intellectum, non nisi propriis luminibus præditum, ipsamet esse debilitatem, rationem, Fidei gubernaculo destitutam, fontem esse omnium mendaciorum, & errorum.

Etiamsi Curiosus iste novator, aut Libertinus aliquis illimi & acuto polleret intellectu Platonis; etsi æquè illuminati esset ingenii, ac fuit Aristotelis; tam alta saperet, ut Trismegistus, vel quiscunque alius ex antiquis Philosophis: nihilominus teneo, cum adhuc nimis infirmum in suis discursibus, nullam habere firmitatem, nec securitatem in suo modo res cognoscendi, easque dijudicandi.

Quanta dementia, vocare intellectum fortem, illum, qui innititur principio hucusque in præsens semper fallibili, quòdque omnium errorum, omnium hæresum, omnium extra veritatis lineam vagantium opinionum extitit scaturigo; quod est iudicium proprium, sensus privatus, peculiaris, & ratio authoritati fidei rebellis, ac communi Sapientium seculi? Urgeamus ulterius hanc rationem.

Aut

Aut fortis iste intellectus est Atheus, vel non est: si fit Atheus, D. Hieronymi iudicio è numero hominum utp. irrationalius, est expungendus: *Absque notitia enim Creatoris sui omnis homo pecus est.* Deus non est occultus, docet Tertullianus, sed cunctis se manifestat, qui ex cognitione operum ipsius visibilibus erigere se conantur ad contemplandam invisibilem majestatem illius: *Deus in apertò constitutus est.* Quicumque voluerit in controversiam vocare veritatem Divinæ essentiæ, mox in armis contra se sentiet creaturas, veluti turmam militarem propugnaturam notitiam & existentiam sui Creatoris: *Tantis operibus notitiam suam armavit.* Necesse est, ut Atheus hic, qui vult videri esse præditus intellectu præ communi aliorum illustrato, sit valde cæcus, cum tantum luminis non teneat, quo populi magis stupidi, intra sylvarum suarum densitatem educati gaudent, eoquod cognitionem Dei, primi principii, & sicut Canadienses loquuntur illius, qui omnia condidit, perdiderit: cognitio, quæ animæ dotis instar necessariæ ab initio suæ creationis fuit appropriata, talis est, ut, quàmvis ea oculos claudere, seque propriâ malitiâ excecere velit, non possit, quin Deum semper præsentem advertat, & ipsius justitiam cogatur revereri. Unde propriè loquendo Tertulliani mentem, veri Athei non dantur. *Anima à primordio dos est conscientia Dei, nunquam Deus latebit.*

S. Hieron. in
Epitaph.
Nepot.

Si is credit, existere Deum, per necessariam sequelam debet pariter admittere, Religionem aliquam à Deo fundatam cum notis illustribus, & signis supernaturalibus, quæ nos doceat, quis Deus sit, & qualis Deo cultus sit deferendus: aliàs fingit Deum sine ratione, sine sapientia, cum Deus habere debeat finem se dignum, prout, est, se præbere

Y

præbere

præbere cognoscendum, & amandum suis creaturis; uno verbo, augere suam gloriam. Consequentia hæc certa est, & infallibilis; datur Deus, ergo datur etiam Religio à Deo Fundata; quia cum Deus, creaverit mundum, eumque suâ Providentiâ gubernet, necessariò requiritur, ut creaturas rationis capaces sui cognitione imbuat ipsèmet instruat mediante Religione, modo quodam admirabili à se institutâ, quæ illis non tantùm dicitur, esse Deum, sed, quid insuper ab iis exigit.

Alioquin, si relinqueret nobis Deus liberam facultatem discurrendi de se secundùm phantasiæ nostræ instinctus & effingendi suarum perfectionum imaginem secundùm nostrum concipiendi modum, cum ijs coloribus, qui cuilibet magis arriderent, eam exprimendi: mundus plenus spectaretur Chymæris ridiculis, stultis imaginatationibus, & extravagantibus intellectûs nostri productionibus, siquidem objectum istud intervallo infinito distat à nobis; hinc quisque Deum juxta propriam inventionem sibi sculperet, qua propter Christus Pythagoricus sapienter cavet: *de Deo nihil dicas, nisi didiceris à Deo.*

Eadem necessitas, quæ nos obligat, ut cognoscamus Deum, ejusque Providentiam, simul obstringit ad inquirendam quandam Religionem à Deo institutam. Aut hic Libertinus nullam prorsus, aut aliquam tenet Religionem: si prius, est Atheus, adeoque nec Deum agnoscit, quia si istum agnosceret, cultum debitum pariter attribueret ipsi deberet: si posterius, necesse est, ut quampiam recipiat fidem, seque eidem submittat. Si enim à Religione vellet separare fidem, & respueret credere, quod talis Religio ei dicitur de Deo, cum is omnem humanam rationem longè transcendat, manifestaret intellectûs sui imbecillita-

debilitatem extremam. Quia idem esset, scribit Arnobius, ac negare Deum, facere veritatem, & perfectiones Divinæ essentia dependentes à debilitate humanorum nostrorum discursuum.

Peto ex ejusmodi Libertino, quænam ipsius Religio, quam ipsius faciat professionem? quo prosequatur cultu primum principium, à quo fuit productus? unde acceperit istam Religionem? quis illi detexerit, quòd hæc Religio à placito proprii sensus modificata, & quæ est monstruosa solius intellectus fictio, pluris valeat, quàm Religio à tantis populis ante tot sæcula acceptata?

Vositaque fallitis vosmetipsos curiosi, novatores, Libertini, nullam invenietis fortitudinem nec firmitatem per vestram obstinationem aut per vestram rebellionem in Christianas Veritates commotam. Vestra ratio non est fortior quàm Trismegisti aut Platonis, quorum tamen ratio nec ipsis securitatem vel firmitatem præstare potuit. Rejiciamus igitur hoc debile fulcrum; *Ut jam Eph. 4. 14. non simus parvuli fluctuantes & circumferamur omni vento doctrine*, monet Apostolus. Invenietis porro veram intellectus fortitudinem & firmitatem, si sequemini Divini Spiritus consilium: *Audi Fili, & accipe consilium intellectus, . . . injice pedem tuum in compedes illius. Eccl. 6. 24. 25.* Id est intellectum, animæ sc. pedem liga ferro amabili fidei. Sciatis, quòd ferrum & vincula ista futura sint vobis securi instar valli ad tuendos vos contra errorem, immobilis instar sustentaculi, quòd firmiùs veritati imitamini: *Et erunt sibi compedes ejus in protectionem Ibidem. v. 30. fortitudinis, & bases virtutis. Progrediamur ad secundam partem.*